

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 10 oktober 2019
Opsteller: Bas Hollander
Zaak: 2019-022925
Contactgegevens: bas.hollander@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: Jaap Borg
Stukken ter inzage:

Onderwerp: Vaststelling beleid Zonneparken in Midden-Groningen

1. Voorstel

- In te stemmen met de beantwoording van de overleg- en inspraakreacties zoals opgenomen in de Nota van inspraak- en overlegreacties
- Het Beleid Zonneparken in Midden-Groningen vast te stellen.

2. Inleiding

De gemeente Midden-Groningen ontvangt veel aanvragen en verzoeken vanuit de samenleving en van marktpartijen voor de aanleg van zonneparken. Om deze initiatieven te reguleren is er beleid noodzakelijk. Het voorliggende beleid biedt een ruimtelijk toetsingskader voor het beoordelen van aanvrager voor (grondgebonden) zonneparken binnen het grondgebied van Midden-Groningen. Het beleid vormt ook de gebiedsvisie zoals bedoeld in de provinciale omgevingsverordening (POV). Voor het verlenen van medewerking is in het buitengebied toestemming van de provincie noodzakelijk.

3. Publiekssamenvatting

Het voorliggende beleid zonneparken in Midden-Groningen biedt een toetsingskader voor het beoordelen van aanvragen voor zonneparken. De gemeente Midden-Groningen ontvangt veel aanvragen en verzoeken vanuit de samenleving en van marktpartijen voor de aanleg van zonneparken. Om deze initiatieven te reguleren is er beleid noodzakelijk. De gemeenteraad is bevoegd gezag om dit beleid vast te stellen. Het beleid maakt onderscheid tussen 'grootschalige initiatieven' en 'kleinschalige lokale initiatieven'. Voorgesteld wordt om in een groot deel van de gemeente onder voorwaarden ruimte te bieden aan kleinschalige lokale initiatieven (< 5 hectare). Grootschalige zonneparken (> 5 hectare) zijn in een beperkt deel van de gemeente onder voorwaarden toegestaan. Hiervoor zijn enkele zoekgebieden (kansrijke gebieden) aangewezen. Draagvlak en participatie (meepraten en meeprofiteren) zijn belangrijke voorwaarden bij het verlenen van medewerking aan initiatieven. De provincie is betrokken bij het opstellen van het

beleid en zal samen met de gemeente initiatieven in het buitengebied beoordelen.

4. Bevoegdheid van de raad

De gemeenteraad is op basis van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevoegd om (kaderstellend) beleid vast te stellen.

5. Beoogd effect

Het vaststellen van een beleidskader en gebiedsvisie, zodat ingediende en toekomstige initiatieven en aanvragen voor zonneparken getoetst kunnen worden.

6. Historische context

In 2017 is door de drie voormalige gemeenten HS, MW, en SL een eerste aanzet gemaakt voor het zonneparkenbeleid. Na instemming van de drie voormalige colleges is in 2018, als Midden-Groningen, begonnen met de uitwerking van de eerste aanzet. Voorliggend beleidskader is de uitwerking van deze eerste aanzet. Enkele zonneparken zijn, vooruitlopend op het nieuwe beleid, vergund en inmiddels in ontwikkeling.

7. Argumenten

7.1 Ruimte bieden aan de energietransitie

Midden-Groningen wil, in navolging van andere overheden, werk maken van de overstap naar duurzame energie. Dit wordt ook vastgelegd in de gemeentelijke Duurzaamheidsvisie. Naast wind en restwarmte kan zonne-energie een aandeel binnen de duurzame 'energie-mix' invullen.

7.2 Urgentie vanwege initiatieven

De afgelopen 2-3 jaar zijn er dusdanig veel initiatieven ingediend voor het realiseren van een zonnepark dat het hebben van een ruimtelijk toetsingskader van belang is. Hoewel op basis van gemaakte afspraken in de drie voormalige gemeenten medewerking is verleend aan de ontwikkeling van een aantal zonneparken, is de afhandeling van een groot aantal andere initiatieven opgeschort in afwachting van een eenduidig beleidskader. Om duidelijkheid te kunnen geven aan deze initiatieven is vaststelling van het nieuwe beleidskader noodzakelijk.

7.3 Draagvlak en participatie

Voldoende draagvlak voor zonneparken onder omwonenden van een initiatief is een belangrijke voorwaarde bij het verlenen van medewerking aan een aanvraag. Ook de mogelijkheid om (financieel) te participeren. Voorgesteld wordt om bij de ontwikkeling van grootschalige zonneparken te streven naar een aandeel eigenaarschap door de lokale gemeenschap. Het landelijk ontwerp klimaatakkoord streeft naar 50% eigenaarschap. De vraag is in welke mate bewoners, ondernemers en lokale partijen dit daadwerkelijk kunnen. Als blijkt dat een minder groot deel met lokale participatie tot stand kan komen dan biedt het beleid flexibiliteit voor een kleiner aandeel. Het is van belang dat de initiatiefnemer zich voldoende heeft ingespannen om participatie mogelijk te maken. Een participatieplan is dan ook onderdeel van een aanvraag.

7.4 Zorgvuldig ruimtegebruik

Het beleid biedt ruimte voor lokale kleinschalige initiatieven (< 2 hectare) in een groot deel van de gemeente. Mogelijkheden voor grootschalige zonneparken (> 5 hectare) zijn beperkt tot een aantal

gebieden in of in aansluiting op het stedelijk gebied en/of nabij bestaande infrastructuur. Een zorgvuldig ruimtegebruik staat centraal waarbij met name ingezet wordt op benutten van mogelijkheden in en nabij stedelijk gebied en meervoudig ruimtegebruik. Landbouwgronden worden daarbij zo veel mogelijk worden ontzien. Dit sluit aan bij het rijks- en provinciaal beleid (toepassen 'zonneladder').

7.5 Aansluiting bij kaders dorpen en wijken en raad

De dorpen en wijken zijn betrokken bij het opstellen van het beleid Zonneparken in Midden-Groningen. Tijdens de bewonersbijeenkomsten is aan de aanwezigen gevraagd welke locaties wel of niet geschikt zijn voor zonneparken. Het aansluiten bij bestaande infrastructuur, zoals de A7, werd daarbij vaak genoemd als kansrijk gebied. Ook het tijdelijk invullen van onbenutte bedrijfskavels en het benutten van afgelegen gebieden zonder bebouwing (voorbeeld Eekerpolder) werden genoemd. In het ontwerpbeleid is bij het aanwijzen van 'kansrijke locaties' rekening gehouden met deze input. Uw raad heeft door in te stemmen met eerdere aanvragen voor zonneparken (zoals zonnepark Molenwaard) aangegeven het belang van deze ontwikkeling in te zien. In de onlangs vastgestelde Duurzaamheidsvisie Midden-Groningen is ook aangegeven dat er beleid voor zonneparken wordt ontwikkeld. Onder het kopje 'Raad' is aangegeven hoe uw raad verder is betrokken. Door in het beleid een 'evaluatiemoment' op te nemen, kan u raad waar nodig de kaders bijstellen.

7.6. Bijstellen beleid vanwege RES

Naar verwachting worden in 2020 op regionaal/ provinciaal niveau afspraken gemaakt in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES). De uitkomst van deze afspraken kan leiden tot een aanpassing van het beleid voor zonneparken in de toekomst. In het beleid is hier rekening mee gehouden, door de omvang voor (grootschalige) zonneparken voorlopig te begrenzen.

7.7 Uitvoering provinciaal beleid

Om mee te kunnen werken aan initiatieven in het (provinciaal) buitengebied is een gebiedsvisie, waar de provincie mee heeft ingestemd, van belang. Het voorliggende beleidskader is ook als gebiedsvisie opgesteld. De provincie is betrokken bij het opstellen en inhoud, de aanpassingen van het ontwerpbeleid zijn ook afgestemd met hen.

7.8 Beleid Verklaring van geen bedenkingen

Na vaststelling van het beleid is het niet meer nodig om voor afzonderlijke 'aanvragen omgevingsvergunning voor zonneparken' bij de raad een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) te vragen. Het beleid biedt dan het ruimtelijk kader waarvoor geen 'vvgb' meer hoeft te worden afgegeven. Dit versnelt de vergunningverlening.

8 Kanttekeningen en risico's

- De afgelopen tijd zijn, in aanloop naar het vaststellen van beleid, initiatieven voor zonneparken aangehouden. Een deel van de initiatieven past waarschijnlijk niet in het vast te stellen beleid. Wij stellen voor om alle bekende initiatiefnemers (schriftelijk) op de hoogte te brengen van het beleid en aan te geven dat men zelf indien gewenst en nieuw verzoek kan indienen. Dit voorkomt onduidelijkheid en discussie over de status van oude verzoeken. Dit betekent dat de bestaande verzoeken niet meer per geval worden afgehandeld.

- Vanwege de beperkte capaciteit van het stroomnetwerk van TenneT en Enexis op dit moment zijn de aansluitmogelijkheden voor grootschalige zonneparken voor de komende tijd onzeker. Het kunnen realiseren van een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk (of alternatieve opslagmogelijkheden) is een voorwaarde voor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning. Het vaststellen van beleid voor zonneparken blijft van belang, ook voor netbeheerders om inzicht te krijgen waar in de toekomst zonneparken kansrijk zijn en aanpassing van het stroomnet nodig of gewenst is.

9 Financiële paragraaf

Voor de toekomstige aanvragen voor de aanleg van Zonneparken worden leges in rekening gebracht zoals opgenomen in de Legesverordening Midden-Groningen. Daarnaast wordt voorgesteld om van initiatieven van (grootschalige) zonneparken een bijdrage te vragen voor een (duurzaamheids)fonds. Met dit fonds, beheert door de gemeente, kunnen inwoners profiteren van de ontwikkeling van een zonnepark (eerlijke verdeling lasten en lasten). De grootte van de bijdrage hangt af van de omvang van het zonnepark en de inspanningen die zijn gedaan voor participatie. De uitwerking van dit fonds wordt in 2020 opgepakt als onderdeel van het uitvoeringsplan van de Duurzaamheidsvisie.

10 Communicatie

Bij het opstellen van het beleid is inbreng vanuit de dorpen en wijken meegenomen. Er zijn een tweetal bewonersbijeenkomsten georganiseerd waarbij aanwezigen hun inbreng konden geven. Daarnaast zijn er tijdens de inspraakperiode twee inloopbijeenkomsten georganiseerd, waarbij een ieder het ontwerpbeleid heeft kunnen inzien en kunnen reageren. Vanwege de zomervakantie is een langere inspraakperiode (8 weken) aangehouden.

Inspraakreacties

Er zijn in totaal 30 inspraak- en overlegreacties ingediend. Een aantal reacties komt van initiatiefnemers voor grootschalige zonneparken die vragen om de zoekgebieden aan te passen of nieuwe zoekgebieden aan te wijzen. Dit zijn initiatieven op agrarische gronden. De reacties hebben niet geleid tot een aanpassing van de kansrijke gebieden. Omdat de kansrijke gebieden zijn aangewezen op basis van ruimtelijke en landschappelijke kenmerken van het gebied met daarbij input uit het voortraject is hier nu niet van afgeweken. Zorgvuldig ruimtegebruik en koppelkansen met andere functies (zoals onbenutte bedrijven- en tuinbouwbestemmingen, directe omgeving transformatorstation en windpark) zijn het uitgangspunt geweest. Ook het behoud van de openheid van bepaalde gebieden, zoals het grootschalige landschap langs de N33 en het open landschap tussen Sappemeer en Zuidbroek, zijn hierbij meegenomen.

Naast de reacties van initiatiefnemers zijn reacties ontvangen van overlegpartners en inwoners. Waar mogelijk is het beleid hierop aangepast.

Op basis van de reactie van de provincie zijn de voorwaarden voor grootschalige zonneparken langs de N33 aangescherpt, zonneparken zijn langs de N33 mogelijk bij op- en afritten en op plekken waar er een ruimtelijke aanleiding is. Tevens is naar aanleiding van de reactie van de provincie bepaald dat kleinschalige zonneparken gekoppeld moeten worden aan dorpen, buurtschappen of bouwpercelen en zijn aanvullende regels in akkervogelgebieden opgenomen.

De reactie van de dorpscoöperatie van Meeden om het zoekgebied ten noorden van Meeden te schrappen is voor ons aanleiding geweest om nadere voorwaarden op te nemen. Hoewel het zoekgebied niet wordt losgelaten hebben we met deze aanpassingen waar mogelijk rekening gehouden met het standpunt van de dorpscoöperatie. Het gebied kan alleen vanuit het noorden (vanaf de spoorlijn) in zuidelijke richting worden ontwikkeld. Dit doen we in samenspraak met het dorp Meeden. Zonneparken los in het buitengebied zijn hier niet toegestaan. De afstand tussen de zuidelijke grens van het zoekgebied en de grens van het dorp Meeden is minimaal 1 km. Het zoekgebied bij het transformatorstation is niet aangepast. Uiteraard is daar het betrekken van omwonenden en creëren van draagvlak belangrijk.

In de 'Nota inspraak en overlegreacties' is per reactie is zo goed mogelijk beargumenteerd wat met de voorstellen is gedaan. Ter verduidelijking van de regels is op de kaart de opmaak van een aantal zoekgebieden iets aangepast.

11 Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Bij het opstellen van het beleid is gebruik gemaakt van bestaand (provinciaal) beleid en input van interne en externe deskundigen. Ook is er overleg geweest met 'stakeholders' als provincie Groningen, Enexis, LTO Noord en buurgemeenten. Deze partijen hebben ook kunnen reageren op het ontwerpbeleid. De reacties uit het vooroverleg en inspraak zijn beoordeeld en voorzien van een reactie. Waar mogelijk is het beleid hierop aangepast. De wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbeleid zijn beperkt. Bij reacties of voorstellen die niet kunnen worden ingewilligd is zo duidelijk mogelijk aangegeven waarom een aanpassing van het beleid niet mogelijk of gewenst is. Alle indieners hebben een (concept) nota van beantwoording ontvangen. Zoals onder het kopje 'kanttekeningen' is aangegeven gaan wij alle bekende initiatiefnemers op de hoogste stellen over het beleid en de mogelijkheid om opnieuw een verzoek of plan in te dienen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlage:

- 1 Concept raadsbesluit
- 2 Beleid Zonneparken in Midden-Groningen
- 3 Nota van inspraak en overlegreacties
- 4 Bijlage Inspraak- en overlegreacties (gebundeld).

Pagina: 6 van 6
Datum: 10 oktober 2019
Zaak: 2019-022925